

კლიმატის ცვლილება

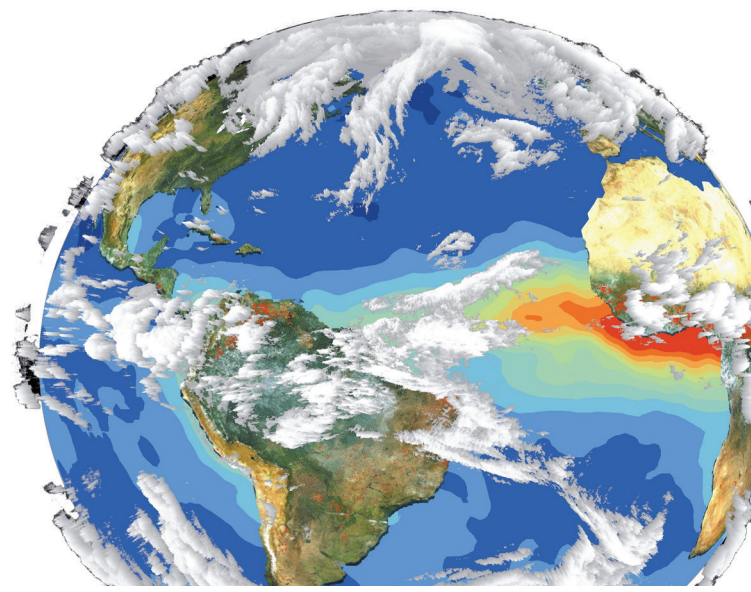
კლიმატს ამინდი და ტემპერატურა ქმნის. დაფიქრდი, როგორი კლიმატია იმ მხარეში, სადაც შენ ეხოვრობ.

როგორც იცი, ჩვენს პლანეტას გარს აკრავს ჰაერი – ატმოსფერო. იგი შეიცავს ჟანგბადს, რომელიც აუცილებელია სიცოცხლისთვის. ატმოსფერო ასევე ხელს უწყობს დედამიწაზე საჭირო ტემპერატურის შენარჩუნებას. იგი დღისით მზის სითბოს ატარებს დედამიწისკენ, ღამით კი – დედამიწის სითბოს კოსმოსისკენ.

ბოლო დროს დიდი ცვლილებებია ატმოსფეროში. მასში გროვდება მავნე აირები, რომლებიც სითბოს გაცემას აფერხებს დედამიწიდან. ამის გამო დედამიწის ზედაპირი თანდათან თბება.

როგორ გროვდება მავნე, ე.წ. სითბური აირები? ადამიანი ძალიან ბევრ სანვავს იყენებს. იმისათვის, რომ ქარხანამ იმუშაოს, მანქანამ იაროს, სახლი გათბეს, თვითმფრინავმა იფრინოს, ჩვენ ვიყენებთ ნავთობს, ქვანახშირს... სწორედ მათი წვისას გამოიყოფა ჰაერში სითბური აირები. მაგალითად: აშშ-ში ერთი ადამიანის მიერ ენერჯის მოხმარებისას საშუალოდ 16 ტონა სითბური აირი გამოიყოფა წელიწადში. დიდ ბრიტანეთში კი გამოყოფილი აირის რაოდენობა ორჯერ ნაკლებია.

რა ხდება დედამიწის გადახურებისას? უპირველეს ყოვლისა, მყინვარები დნება,

ზღვის დონე მაღლა იწევს. ხშირია წყალდიდობები, ძლიერი ქარები, გვალვები, მენყერი, ზვავი... ერთი სიტყვით, დედამიწის დათბობა ანუ გლობალური დათბობა კლიმატის ცვლილებას იწვევს.

დედამიწის დათბობის შესამცირებლად ადამიანებმა ენერჯის სხვა წყაროების ძიება დაიწყეს. ესენია: ქარის, მზისა და წყლის ენერჯიები. მათი გამოყენებისას ჰაერში არ გამოიყოფა მავნე აირები. ენერჯის ეფექტური ხარჯვაც ერთ-ერთი სწორი გამოსავალია.

2017 წელს შვედეთისა და კანადის უნივერსიტეტების კვლევებმა გამოავლინა მავნე აირების შემცირების ყველაზე ეფექტური გზები. აი რამდენიმე მათგანი:

1. უარი ვთქვათ საკუთარ მანქანაზე. გადავიდეთ საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე.
2. უარი ვთქვათ თვითმფრინავზე.
3. უარი ვთქვათ ცხოველურ საკვებზე.

როგორ ფიქრობ, შეძლებს ადამიანი ასე რადიკალურად შეცვალოს თავისი ცხოვრება?

რაზე დაგაფიქრა ამ ტექსტმა?

▶▶▶ ტექსტის გაგება

ყოველ შეკითხვას შეურჩიე თითო სწორი პასუხი.

- 1 ტექსტის პირველი აბზაციდან ვიგებთ:
  - ა) რატომ გროვდება ჰაერში მავნე აირები.
  - ბ) რისთვის სჭირდება დედამიწას ატმოსფერო.
  - გ) როგორ იცვლება კლიმატი დედამიწაზე.

- 2 ჰაერის დაბინძურებას იწვევს:
  - ა) დედამიწაზე ტემპერატურის მომატება.
  - ბ) ზღვაში წყლის დონის აწევა.
  - გ) საწვავის დიდი რაოდენობით გამოყენება.

- 3 უპირველეს ყოვლისა, რა პრობლემას ქმნის სითბური აირების დაგროვება ჰაერში?
  - ა) იცვლება ატმოსფერო.
  - ბ) ძლიერდება ქარები.
  - გ) ხშირდება გვალვები.

- 4 რას უწოდებენ გლობალურ დათბობას?
  - ა) მავნე აირებით ჰაერის დაბინძურებას.
  - ბ) მთელ დედამიწაზე ტემპერატურის მომატებას.
  - გ) სითბური გაზების გაფრქვევას ჰაერში.

- 5 იმისათვის, რომ დედამიწის გლობალური დათბობა შემცირდეს:
  - ა) უნდა გამოვიყენოთ ენერჯის შედარებით უსაფრთხო წყაროები.
  - ბ) უნდა ვიცოდეთ, რამდენი საწვავი იხარჯება სხვადასხვა ქვეყანაში.
  - გ) უნდა წინასწარ გავიგოთ, სად არის მოსალოდნელი სტიქიური მოვლენები.

- 6 ტექსტის მთავარი მიზანია გაგვაცნოს:
  - ა) რა იწვევს კლიმატის ცვლილებას დედამიწაზე.
  - ბ) რა სახის ბუნებრივი მოვლენები არსებობს.
  - გ) სად გამოიკვლიეს სითბური აირების შემცირების გზები.

ბრამატიკა

5 ნიმუშის მიხედვით მიიღე ახალი სიტყვები (ზმნები).

ნიმუში: ტბორი – დაიტბორა.

1. სითბო – ..... .   3. ბინძური – ..... .
 2. მეტი – ..... .   4. ძლიერი – ..... .

6 იპოვე შეცდომები და აღნიშნე X-ით.

რამოდენიმე.

რამდენიმე.

1. ჩვენს პლანეტას.

ჩვენ პლანეტას.

2. უმეტესად.

უმეტესათ.

3. სხვადასხვა აირები.

სხვადასხვა აირი.

4. მე შეუწყვე ხელი.

მე შევუწყვე ხელი.

წერა

1 ამონერე ტექსტიდან პრობლემები და მათი მოგვარების გზები.

პრობლემა	პრობლემის მოგვარების გზა
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----

2 გაიხსენე, რა პრობლემები არსებობს შენს ქალაქში, სოფელში ან უბანში. დანერე ერთ-ერთი პრობლემის შესახებ: შენი აზრით, რამ გამოიწვია და როგორ უნდა მოგვარდეს იგი. შენი ნაწერი გააფორმე ნახატით.
